

ธรรมเนียมสุขภาพ

เขตสายไหม

กรุงเทพมหานคร

ธรรมนูญสุขภาพ เขตสายไหม

กรุงเทพมหานคร

ธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม

- บรรณาธิการอำนวยการ : กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
สำนักงานเขตสายไหม
- กองบรรณาธิการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวดี จิตรมานะศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณา จีรวงศ์นุสรณ์
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตสายไหม
ศูนย์บริการสาธารณสุข 61 สี่งวาลัย ทัศนารมย์
- จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
- สนับสนุนการจัดพิมพ์ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2565
- จำนวน : 700 เล่ม
- พิมพ์ที่ : บริษัท ปียอนด์ พับลิชซิง จำกัด

คำนำ

ธรรมนูญสุขภาพกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2563 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบและทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติ ในการนำไปสู่สภาวะที่ดีของประชาชนในกรุงเทพมหานครร่วมกัน

จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เขตเมือง โดยร่วมกับคณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร ได้มีมติสนับสนุนกระบวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพในระดับเขต โดยมีพื้นที่นำร่องอยู่ 12 แห่ง ได้แก่ เขตวังทองหลาง เขตบางคอแหลม เขตสายไหม เขตดอนเมือง เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตลาดกระบัง เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางบอน เขตทุ่งครุ และเขตทวีวัฒนา

การดำเนินงานในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนและขับเคลื่อนแบบบูรณาการจาก กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และศูนย์บริการสาธารณสุข ภาคประชาสังคม ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 12 แห่ง เพื่อการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนสภาวะแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ระดับเขต กรุงเทพมหานคร ผ่านเครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” และเพิ่มโอกาสให้ภาครัฐ วิชาการ สังคม ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดอนาคตระบบสุขภาพของพื้นที่ตนเองอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำประกาศธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม	1
ส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาเขตสายไหม	2
ส่วนที่ 2 สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเขตสายไหม	5
ส่วนที่ 3 ศักยภาพและต้นทุน	16
ส่วนที่ 4 ธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหมและการขับเคลื่อน	18
ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน	20
ส่วนที่ 6 การบริการสาธารณสุข	21
ส่วนที่ 7 กายภาพ สิ่งแวดล้อม ชยะมูลฝอย	22
ส่วนที่ 8 การรักษาสุขภาพ ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ	23
ส่วนที่ 9 คนพิการ	24
ส่วนที่ 10 ผู้สูงอายุ	25
ส่วนที่ 11 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการประกอบอาชีพ	26
ส่วนที่ 12 แรงงานนอกระบบ	27
ส่วนที่ 13 การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม	28

คำประกาศธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หมวด 5 มาตรา 46 มาตรา 47 และ มาตรา 48 ซึ่งว่าด้วยธรรมนูญระบบสุขภาพแห่งชาติ เป็นเครื่องมือและกลไกเพื่อให้โอกาส ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนใช้เป็นเครื่องมือ ในการกำกับดูแลสุขภาพของประชาชน ภายใต้ศักยภาพของทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ด้วยหลักการการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเอง ต่อมาได้มีประกาศ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เรื่องธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงาน ด้านสุขภาพของประเทศ

“ธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม” จึงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นเจตจำนง ข้อตกลง และพันธะร่วมกันของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในเขตสายไหม ทั้งชุมชน ประชาสังคม ภาคเอกชน และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่มุ่งหวังให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ สุขภาวะที่ดีของชุมชน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 โดยมีเป้าหมายการ พัฒนาประเทศให้มั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน... วิสัยทัศน์กรุงเทพมหานคร ก้าวขึ้นสู่การเป็น “มหานคร แห่งเอเชีย” ในปี พ.ศ. 2575 ทั้ง 7 ด้าน คือ มหานครปลอดภัย มหานครสีเขียวสะอาดกสขย มหานครสำหรับทุกคน มหานครกระชับ มหานครประชาธิปไตย มหานครแห่งเศรษฐกิจและ การเรียนรู้ และ การบริหารจัดการเมืองมหานคร และตามวิสัยทัศน์ของเขตสายไหม คือ “สายไหมบ้านเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” โดยมีแนวคิดสำคัญ คือ ธรรมนูญ สุขภาพเขตสายไหม ได้รับความเห็นชอบโดยฉันทามติในการประชุม สมัชชาสุขภาพเขต สายไหม เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2565 แล้ว จึงขอประกาศ ใช้ธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม ตามท้ายประกาศนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ .....

ลงนาม .....

(นายนายอนุชิต พิพิธกุล)

ผู้อำนวยการเขตสายไหม

ส่วนที่

1

วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาเขตสายไหม

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตสายไหม : “สายไหมบ้านเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

พันธกิจ

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร
2. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พื้นฟูพื้นที่สีเขียว พื้นฟูสภาพคูคลอง
3. พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจโดยส่งเสริมความพอเพียง คุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยมุ่งสร้างสังคมแห่งสันติสุข
4. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานของความรู้เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีร่วมกันในประชาคมอาเซียน
5. พัฒนาการให้บริการที่ดีที่สุดเพื่อส่งมอบต่อประชาชน

📌 ทิศทางการพัฒนาเขตสายไหมตามวิสัยทัศน์ของกรุงเทพมหานคร “ก้าวขึ้นสู่การเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” ในปี พ.ศ. 2575 ทั้ง 7 ด้าน

ด้านที่ 1 มหานครปลอดภัย

มิติที่ 1.1 ปลอดภัย

- การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียอย่างครบวงจรและยั่งยืน
- การจัดการมูลฝอยที่ต้นทางอย่างมีประสิทธิภาพ
- การจัดการมลพิษทางเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ

มิติที่ 1.2 ปลอดภัยจากอาชญากรรมและยาเสพติด

- เสริมสร้างความปลอดภัยเพื่อลดความเสี่ยงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรม
- เพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังยาเสพติด

มิติที่ 1.3 ปลอดภัยพิบัติ

➢ เขตสายไหมมีความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติต่าง ๆ อาทิ อุทกภัย อัคคีภัย वादภัย เป็นต้น โดยการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถด้านบุคลากร รวมถึงมีเครื่องมือในการจัดการภัยพิบัติต่าง ๆ

มิติที่ 1.4 ปลอดภัยจากสิ่งก่อสร้าง

➢ ลดจำนวนอุบัติเหตุจากการก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ
➢ มีมาตรการในการควบคุมดูแลการออกใบอนุญาต และมีการตรวจสอบติดตามอย่างสม่ำเสมอ

มิติที่ 1.5 ปลอดภัย คนเมืองอาหารปลอดภัย

➢ ส่งเสริมระบบสุขภาพภิบาลด้านสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ และอาชีวอนามัยของผู้ประกอบการ ให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี ปลอดภัย ปลอดภัย
➢ ประชาชนในเขตสายไหมมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของอาหารที่รับประทาน

ด้านที่ 2 มหานครสีเขียว สะดวกสบาย

มิติที่ 2.1 พื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียวกระจายทั่วทุกพื้นที่

➢ พัฒนาพื้นที่สีเขียวสำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการและสร้างความรื่นรมย์เพิ่มขึ้น กระจายทั่วพื้นที่ในเขตสายไหม

ด้านที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน

มิติที่ 3.1 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการสงเคราะห์ และการดูแลสุขภาพ แก่เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส

➢ เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม

มิติที่ 3.2 เมืองแห่งโอกาสทางเศรษฐกิจ : การสร้างโอกาสทางอาชีพและรายได้ที่มั่นคง

➢ ประชาชนในเขตสายไหมสามารถเข้าถึงข้อมูลสิทธิทางสวัสดิการสังคมและแหล่งเงินทุน เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและอาชีพ

➢ ประชาชนในเขตสายไหม โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบ และผู้มีรายได้น้อย ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อการประกอบอาชีพอย่างเสมอภาค

มิตินี้ 3.3 การศึกษาสำหรับทุกคน

- พัฒนาระบบการศึกษาให้เด็กทุกคนในเขตสายไหมมีสิทธิได้รับการศึกษา
- ส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชนเขตสายไหม

มิตินี้ 3.4 สังคมพหุวัฒนธรรม

- รมรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจด้านพหุวัฒนธรรมแก่ประชาชนในพื้นที่เขตสายไหมเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข
- อนุรักษ์และพัฒนาพหุวัฒนธรรมเขตสายไหม

ด้านที่ 4 มหานครกระชับ

มิตินี้ 4.1 กรุงเทพมหานครเติบโตอย่างเป็นระเบียบตามผังเมืองรวม

- ส่งเสริมการขยายตัวในการใช้ประโยชน์ที่ดินเต็มประสิทธิภาพตามผังเมืองรวม และเพิ่มความหนาแน่นประชากรในเขตเมืองชั้นในและเขตเมืองชั้นกลาง

ด้านที่ 5 มหานครประชาธิปไตย

มิตินี้ 5.2 เมืองธรรมาภิบาล

- รับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านคณะกรรมการเครือข่ายชุมชนระดับเขต

ด้านที่ 6 มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้

มิตินี้ 6.1 เมืองแห่งโอกาสทางธุรกิจ และการลงทุน

- การลงทุนในภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และภาคเกษตรกรรม

ด้านที่ 7 การบริหารจัดการเมืองมหานคร

มิตินี้ 7.4 การคลังและงบประมาณ

- เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น

ส่วนที่

2

สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะ ของเขตสายไหม

สายไหมเดิมเป็นชื่อของหมู่บ้านหนึ่งตั้งอยู่ในตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ต่อมาประมาณ พ.ศ. 2488 ได้แยกพื้นที่มาขึ้นกับอำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร และได้ยกฐานะเป็นตำบลสายไหมและแขวงสายไหมตามลำดับ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2540 เขตสายไหมได้รับการจัดตั้งขึ้นตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยแยกจากเขตบางเขน ประกอบด้วยพื้นที่เขตการปกครอง 3 แขวง ได้แก่ แขวงสายไหม แขวงออเงิน และแขวงคลองถนน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 44.615 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของเขตสายไหมจะมีอยู่ 4 ประเภท คือ เขตธุรกิจการค้า เขตที่อยู่อาศัย เขตเกษตรกรรม และหน่วยงานราชการ เขตสายไหมมีประชากรกว่า 206,896 คน (เมษายน 2563) เดิมสำนักงานเขตสายไหมเป็นอาคารชั่วคราว ตั้งอยู่เลขที่ 49/32-40 หมู่ 2 ถนนสายไหม แขวงสายไหม กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบัน สำนักงานเขตสายไหม ตั้งอยู่ที่ 222 หมู่ 3 ถนนสุขาภิบาล 5 แขวงออเงิน เขตสายไหม โดยได้มีพิธีเปิดอาคารสำนักงานอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร (นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน) เป็นประธานในพิธีเปิด ทั้งนี้ มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินในการสร้างสำนักงานเขต จำนวน 4 ไร่ ประกอบด้วย นายพุม เชื้อแก้ว นางจำปา บุญหวาน นางลมัย เชื้อแก้ว และ นายพดล เชื้อแก้ว

ทิศเหนือ	ติดกับ	อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี เขตคลองสามวา
ทิศใต้	ติดกับ	เขตบางเขน
ทิศตะวันตก	ติดกับ	เขตดอนเมือง

ทิศเหนือ เริ่มต้นแนวขอบทางถนนพหลโยธินจากแยกถนนลำลูกกาไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวแบ่งเขตการปกครอง ระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดปทุมธานี ถึงแนวหลักเขตหน้าโรงเรียนบุญญาทรรศึกษาห่างจาก ปากซอยจามร 200 เมตร ไปทางทิศใต้ตามแนวแบ่งเขตการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดปทุมธานีถึงแนวรั้วหมู่บ้านการ์เด็นโฮมวิลเลจ ไปทางทิศตะวันออกตามแนวรั้วหมู่บ้านการ์เด็นโฮมวิลเลจบรรจบ

กึ่งกลางคลองสอง ซึ่งอยู่ห่างจากคลองหกวาสายล่าง ประมาณ 550 เมตร ไปทางทิศใต้ตาม แนวกึ่งกลางคลองสองบรรจบกึ่งกลางคลองหกวาสายล่าง มีคันกั้นน้ำโครงการพระราชดำริ เป็นแนวป้องกันน้ำท่วมกรุงเทพมหานครด้านเหนือของกรุงเทพมหานคร ไปทางทิศตะวันออก ตามแนวกึ่งกลางคลองหกวาสายล่างบรรจบกึ่งกลางคลองพระยาสุเรนทร์

ทิศตะวันออก เริ่มต้นจากจุดบรรจบระหว่างแนวกึ่งกลางคลองหกวาสายล่าง กึ่งกลางคลองพระยาสุเรนทร์ ไปทางทิศใต้ตามแนวกึ่งกลางคลองพระยาสุเรนทร์ถึงแนว แบ่งเขตการปกครองระหว่างเขตสายไหมกับเขตคลองสามวา ไปทางทิศใต้ตามแนวคลอง พระยาสุเรนทร์ฝั่งตะวันออกบรรจบกับคลองบึงพระยาสุเรนทร์ (ออบึง) ฝั่งเหนือ

ทิศใต้ เริ่มต้นจากจุดบรรจบระหว่างคลองพระยาสุเรนทร์ฝั่งตะวันออกกับคลองบึง พระยาสุเรนทร์ (ออบึง) ฝั่งเหนือไปทางทิศตะวันตกตามแนวคลองบึงพระยาสุเรนทร์ (ออบึง) ฝั่งเหนือบรรจบคลองหนองบัวฝั่งเหนือไปทาง ทิศตะวันตกตามแนวคลองหนองบัวฝั่งเหนือติด ถนนรัตนโกสินทร์สมโภช บรรจบคลองตะแคง ฝั่งเหนือไปทาง ทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามแนว คลองหนองตะแคงฝั่งเหนือบรรจบคลองหนองจอกฝั่งเหนือไปทางทิศตะวันตกตามแนวคลอง หนองจอกฝั่งเหนือบรรจบคลองลำผักชีฝั่งเหนือแนวขอบทางถนนพหลโยธินฝั่งตะวันออก

ทิศตะวันตก เริ่มต้นจากจุดบรรจบระหว่างคลองลำผักชีฝั่งเหนือกับแนวของทาง ถนนพหลโยธินฝั่งตะวันออก ไปทางทิศเหนือตามแนวขอบของทางถนนพหลโยธินฝั่งตะวันออก จนบรรจบกับแนวแบ่งเขตการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดปทุมธานีบริเวณ รั้วอนุสรณ์สถานแห่งชาติ

๔๖ การคมนาคม เส้นทางหลักที่ใช้ในการคมนาคม มีถนนสำคัญ 14 สาย แบ่งเป็น

ถนนสายหลัก 7 สาย

รายชื่อ	จุดเริ่มต้น-จุดสิ้นสุด	ยาว (เมตร)	กว้าง (เมตร)	ทางเท้า	เกาะ กลาง
1. ถนน พหลโยธิน	ช่วงคลองหนองผักชี-สี่แยก ค.ป.อ.	3,600	60	4 เมตร 2 ฟุต	แนว ก่อสร้าง ร.ฟ.ม.
2. ถนน วัชรพล	ช่วงคลองท่าแร่-ถนนเพิ่มสิน	2,200	20	3 เมตร 2 ฟุต	-
3. ถนน สายใหม่	คลองสอง-คลองพระยาสุเรนทร์	5,700	20	3 เมตร 2 ฟุต	-
4. ถนน สุขาภิบาล 5	คลองหนองบัวมน-ถนนสายใหม่	5,400	20	3 เมตร 2 ฟุต	-
5. ถนนเทพ รัักษ์	คลองลำผักชี-คลองลำผักชี	1,700	40	5 เมตร 2 ฟุต	2 เมตร
6. ถนน กาญจนา ภิเษก	คลองบึงพระยาสุเรนทร์- คลองพระยาสุเรนทร์	2,200	100	-	-
7. ทางด่วน ฉลองรัช	คลองท่าแร่-คลองพระยาสุเรนทร์	5,500	40	-	-

ถนนสายรอง 7 สาย

รายชื่อ	จุดเริ่มต้น-จุดสิ้นสุด	ยาว (เมตร)	กว้าง (เมตร)	ทางเท้า	เกาะ กลาง
1. ถนน เพิ่มสิน	คลองสอง-ถนนสุขาภิบาล 5	5,500	6-20	-	-
2. ถนน วัดเกาะฯ	คลองสอง-ถนนเพิ่มสิน	3,800	6-10	-	-
3. ถนนเลียบบ คลองสอง	ถนนพหลโยธิน-ปลายซอย พหลโยธิน 58	5,200	6	-	-
4. ถนนจันทรุ เบกษา	ถนนพหลโยธิน-ถนนเลียบบ คลองสอง	900	20	-	-
5. ถนนเฉลิม พงษ์	ถนนสายใหม่-คลองหกวา	1,000	18	-	-
6. ถนน จตุโชติ	ถนนสุขาภิบาล 5-ถนนกาญจนา ภิเษก	4,000	20	-	-
7. ถนนเลียบบ คลอง หกวา	คลองสอง-ถนนเฉลิมพงษ์	4,700	6	-	-

๔ ชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานคร จำนวน 79 ชุมชน

แขวงคลองถนน (38 ชุมชน)	แขวงสายไหม (30 ชุมชน)	แขวงออเงิน (11 ชุมชน)
1. ชุมชนหมู่บ้านณัฐกานต์	39. ชุมชนอัมรินทร์นิเวศน์ 3 ฝั่ง 1	69. ชุมชนหมู่บ้านอัมพร เพลส 2
2. ชุมชนหมู่บ้าน อรุณนิเวศน์	40. ชุมชนหมู่บ้านอัมรินทร์ นิเวศน์ 3 ฝั่ง 2	70. ชุมชนวัชรพล 3
3. ชุมชนหมู่บ้านเลิศอุบล	41. ชุมชนหมู่บ้านอัมรินทร์ นิเวศน์ 3 ฝั่ง 4	71. ชุมชนการเคหะพร พระร่วงประสิทธิ์
4. ชุมชนหมู่บ้านเพิ่มสิน 1-2	42. ชุมชนหมู่บ้านชลลดา	72. ชุมชนพรพระร่วงพัฒนา
5. ชุมชนร่วมใจสามัคคี	43. ชุมชนหมู่บ้านแอนเน็กซ์	73. ชุมชนวัดหนองใหญ่
6. ชุมชนซอยทหารอากาศ 52	44. ชุมชน กม. 25-26	74. ชุมชนสหชุมชน โครงการ 1
7. ชุมชนศาลเจ้าพ่อสมบุญ	45. ชุมชนหมู่บ้านอัมรินทร์ นิเวศน์ฯ 3 ฝั่ง 3	75. ชุมชนเคหะรัชดา- ออเงิน
8. ชุมชนหมู่บ้านชื้อตรง	46. ชุมชนหมู่บ้านแก้วแสน ห้าสัมพันธ์	76. ชุมชนอัมพรเพลส 1
9. ชุมชนทีมเรื่องเวช (สะพานใหม่)	47. ชุมชนหมู่บ้านศิรินคร	77. ชุมชนหมู่บ้าน รามอินทรา
10. ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา หมู่ 1	48. ชุมชนหมู่บ้านซิลค์ วิลเลจ	78. ชุมชนเสื่อใหญ่
11. ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา หมู่ 2	49. ชุมชนทองสถิตวิลล่า 6	79. ชุมชนหมู่บ้านแสงธรรม
12. ชุมชนดอนเมืองวิลล่า	50. ชุมชนหมู่บ้านอภินคร 2000	

แขวงคลองถนน (38 ชุมชน)	แขวงสายไหม (30 ชุมชน)	แขวงออเงิน (11 ชุมชน)
13. ชุมชนเพิ่มสินทรัพย์	51. ชุมชนประชานุกูล	
14. ชุมชนหมู่บ้านเกาะแก้ว วิลล่า	52. ชุมชนหมู่บ้านมนชญา 1	
15. ชุมชนวัดลุ่มเจริญศรัทธา	53. ชุมชนหมู่บ้านเจริญวงศ์	
16. ชุมชนหมู่บ้าน สุขสมบูรณ์	54. ชุมชนหมู่บ้านสายทิพย์	
17. ชุมชนเสนาวัฒนา	55. ชุมชนหมู่บ้านทอส. 10	
18. ชุมชนเชียรสวน 33	56. ชุมชนหมู่บ้านพลา รัตนะ	
19. ชุมชนดวงมณี	57. ชุมชนหมู่บ้าน เลิศปิยะวรรณ	
20. ชุมชนรุ่งเรืองเฮาส์	58. ชุมชนสายไหมพัฒนา	
21. ชุมชนหมู่บ้านระเปียง ทอง 3	59. ชุมชนหมู่บ้าน มิ่งทวารณ	
22. ชุมชนแม่บ้านร่วมใจ พัฒนา	60. ชุมชนหมู่บ้านเทพทิพย์ นิเวศน์	
23. ชุมชนทองอยู่ร่วมใจ	61. ชุมชนหมู่บ้านทัฬฟ้า	
24. ชุมชนเมตตาพหลโยธิน 50	62. ชุมชนจิตถาวรณ 2-3	
25. ชุมชนกรุณาพัฒนา	63. ชุมชนหมู่บ้านสายไหม	
26. ชุมชนหมู่บ้านเทพนคร นิเวศน์	64. ชุมชนหมู่บ้าน อรุณวรรณ	
27. ชุมชนรวมมิตรสัมพันธ์	65. ชุมชนหมู่บ้านกม. 24	
28. ชุมชนกสบ. หมู่ 5	66. ชุมชนหมู่บ้านสายไหม วิลล่า	

แขวงคลองถนน (38 ชุมชน)	แขวงสายไหม (30 ชุมชน)	แขวงออเงิน (11 ชุมชน)
29. ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา หมู่ 3	67. ชุมชนพหลโยธิน 66 รวมใจพัฒนา	
30. ชุมชนรวมใจสามัคคี (หนองผักชี)	68. ชุมชนหมู่บ้านมารวย 1	
31. ชุมชนเพิ่มสิน (ถมยาสามัคคี)		
32. ชุมชนพูนทรัพย์ (ใต้สะพานโชน 4)		
33. ชุมชนใจรัก		
34. ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา 52		
35. ชุมชนหมู่บ้านทองสถิตย์ วิลล่า 52		
36. ชุมชนธราทิพย์พัฒนา		
37. ชุมชนสะพานดวงมณีพัฒนา		
38. ชุมชนสัมพันธ์สายน้ำผึ้ง		

๔ สถานที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียน ศาสนสถาน โรงพยาบาล ลานกีฬา ตลาด

ที่	รายการ	จำนวน	รายละเอียด
1.	โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	9 แห่ง	1. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (ประถม) 2. โรงเรียนวัดราชบูรณินิยมธรรม (พิบูลสงคราม) 3. โรงเรียนวัดเกาะสุพรรณาราม 4. โรงเรียนประชานุกูล (ข้าสนิทอนุเคราะห์) 5. โรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) 6. โรงเรียนวัดหนองใหญ่ 7. โรงเรียนชอยแอนเน็กซ์ (กาญจนากิเชก 2) 8. โรงเรียนพรพระร่วงประสิทธิ์ 9. โรงเรียนออเงิน (อ่อนเหม - อนุสรณ์)
2.	โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2	3 แห่ง	1. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (มัธยม) 2. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (มัธยม 2) 3. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา
3.	โรงเรียนเอกชน	13 แห่ง	1. โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา 2. โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา 2 3. โรงเรียนระเบียบศึกษา 4. โรงเรียนปิยะพงษ์วิทยา 5. โรงเรียนอนุบาลอมรรรัตน์ 6. โรงเรียนเอกวิทยา 7. โรงเรียนอนุบาลมะลิวรรณวิทยา 8. โรงเรียนอนุบาลบ้านอัมรินทร์ 9. โรงเรียนอนุบาลหงส์ทอง

ที่	รายการ	จำนวน	รายละเอียด
			10. โรงเรียนผ่องสุวรรณวิทยา 11. โรงเรียนมาร์มาร่า ศิริวัฒน์วิทยา 12. โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสายไหม 13. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม บริหารธุรกิจ (SBAC)
4.	สถาบันอุดมศึกษา	3 แห่ง	1. โรงเรียนนายเรืออากาศ (Royal Thai Air Force) 2. วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ 3. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (North Bangkok College)
5	ศาสนสถาน	8 แห่ง	1. วัดเกาะสุวรรณาราม 2. วัดราชบุรณิยมธรรม (หนองผักชี) 3. วัดอมราวาราราม 4. วัดเจริญธรรมาราม (วัดศูนย์) 5. วัดอยู่ดีบำรุงธรรม (ออเงิน) 6. วัดหนองใหญ่ 7. วัดโคกจำหล่า 8. วัดพระพรร่วงประสิทธิ์
6	โรงพยาบาลของรัฐ	2 แห่ง	1. โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช 2. ศูนย์บริการสาธารณสุข 61
7	โรงพยาบาลเอกชน	2 แห่ง	1. โรงพยาบาลสายไหม 2. โรงพยาบาลบีแคร์ เมดิคอล เซ็นเตอร์

ที่	รายการ	จำนวน	รายละเอียด
8	ลานกีฬา	44 แห่ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อที่มากกว่า 1 ไร่ (A) 8 แห่ง 2. เนื้อที่ไม่เกิน 1 ไร่ (B) 6 แห่ง 3. เนื้อที่ต่ำกว่า 20 ตร.วา (C) 20 แห่ง 4. ลานกีฬาโรงเรียนประเภท C 9 แห่ง 5. ลานกีฬาสาธารณะประเภท C 1 แห่ง
9	ตลาด	18 แห่ง	<p>แขวงสายไหม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตลาดวงศกร - ตลาดสายไหม กทม.19 - ตลาดเอซี สายไหม - ตลาดปากทางแยกลำลูกกา - เอื้ออาทรสายไหม - ตลาดผู้ใหญ่ม้วน - ตลาดสายไหม 43 มาร์เก็ต - ตลาดประตูกรุงเทพ - ตลาดนัดอมร - ตลาดนัดถนนคนเดิน (ข้างตลาดวงศกร) - ตลาดนัดสายไหม <p>แขวงคลองถนน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตลาดเอสที เพิ่มสิน - ตลาดวัดเกาะ - ตลาดเจ้าพร - ตลาดลุงศักดิ์ - ตลาดนัดข้างโรงเรียนวัดเกาะ <p>แขวงออเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตลาดสดเคหะออเงิน - ตลาดออเงิน

๕ สถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเขตสายไหม

เขตสายไหมมีประชากรสูงวัยเพิ่มมากขึ้น และมีปัญหาการเจ็บป่วยเรื้อรัง การเกิดโรคระบาด มีชุมชนแออัดจำนวนมาก ซึ่งส่งผลเสียต่อการกำจัดของเสียต่าง ๆ และการก่อกมลพิษ

1. **ด้านสุขภาพ/สภาวะ** สถานบริการด้านสุขภาพ โดยเฉพาะศูนย์บริการสาธารณสุขมีไม่เพียงพอกับจำนวนประชาชน เนื่องจากประชาชนจะไปรับบริการเบื้องต้นที่ศูนย์บริการสาธารณสุข 61 ก่อนเป็นลำดับแรก บุคลากรทางด้านสาธารณสุขมีจำนวนไม่เพียงพอกับประชาชน ผู้สูงอายุ เพิ่มจำนวนมากขึ้นแต่ขาดผู้ดูแล ประชาชนป่วยในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น ความดัน ระบบทางเดินหายใจ ระบบต่อมไร้ท่อ ฯลฯ

2. **ด้านสิ่งแวดล้อม** ประชาชนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม จึงไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะจากครัวเรือน อีกทั้งยังเกิดมลพิษทางอากาศ ได้แก่ การจราจรทางบก การก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร มลพิษทางน้ำจากการทิ้งขยะลงคูคลอง

3. **ด้านการศึกษา** ความเหลื่อมล้ำของชุมชนเมืองและชุมชนแออัด ทำให้ประชาชนเข้าถึงระบบการศึกษาได้ไม่เท่าเทียมกัน

4. **ด้านสังคม** มีความแตกต่างทางความคิดของแต่ละช่วงวัยทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีปัญหาด้านอาชญากรรม ยาเสพติด และวัยรุ่นนั่วมั่วสุม

5. **ด้านเศรษฐกิจ** จากปัญหาโรคระบาดโควิด-19 ทำให้เศรษฐกิจเกิดการชะลอตัว การถูกเลิกจ้างงาน รวมทั้งบัณฑิตจบใหม่ไม่มีงานทำ ค่าครองชีพสูง

ปัจจุบันสำนักงานเขตสายไหม มีต้นทุนในการบริหารจัดการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการบริหารจัดการ ด้านภาคเอกชน ด้านภาคประชาสังคม และด้านองค์กรวิชาการ

1. ด้านการเมืองการปกครอง สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) ประกอบด้วยสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีจำนวนอย่างน้อยเขตละ 7 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี เป็นผู้แทนท้องถิ่นที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนในท้องที่ ทำหน้าที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขตต่อผู้อำนวยการเขต

2. ด้านการบริหารจัดการสำนักงานเขตสายไหม มีโครงสร้างในการบริหารจัดการชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกด้าน เช่น ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการศึกษาทั้งในและนอกระบบรวมถึงการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านสวัสดิการสังคม และด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น มีการกระจายอำนาจและทรัพยากรให้แก่ชุมชนรวมถึงภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการทำหน้าที่ในการอภิบาลระบบสุขภาพและจัดการงานด้านสุขภาพ มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขต (พชข.) ซึ่งเป็นกลไกที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและเป้าหมายโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน รวมทั้งมีการกระจายอำนาจและทรัพยากรให้ชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาระบบสุขภาพของชุมชนในเขตสายไหมมากขึ้น และมีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเขต (อปสข.) เพื่องานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของท้องถิ่น

3. ด้านภาคเอกชน สำนักงานเขตสายไหม มีภาคเอกชนที่เข้มแข็งที่คอยช่วยเหลือและสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ รวมถึงมีการสนับสนุนทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เขตสายไหม ซึ่งในหลายภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และในอนาคตหากภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มากขึ้นก็จะเป็นผลดีต่อระบบการพัฒนาสุขภาพของพื้นที่ในเขตสายไหม

4. ด้านประชาสังคม สำนักงานเขตสายไหม มีสภาองค์กรชุมชนที่ทำงานครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น องค์กรการเงิน ที่อยู่อาศัย/บ้านมั่นคง สหพันธ์พัฒนาองค์กรชุมชนคนจนเมืองแห่งชาติ (สอช.) (จัดตั้งปี พ.ศ.2554) สวัสดิการ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชุมชน แผนแม่บทชุมชน สื่อประชาสัมพันธ์ ยาเสพติด สุขภาพ เด็ก เยาวชนและสตรี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีองค์กรประชาสังคมที่ทำงานทั้งในเรื่องชุมชนแออัด คนไร้บ้าน ผู้บริโภค สวนผักคนเมือง สิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุ ผู้พิการ แรงงาน เด็ก สตรี ฯลฯ และยังมีบทบาทขับเคลื่อนในชุมชนแออัดในการสร้างเศรษฐกิจและสังคมเมือง เพราะประชากรจากชุมชนแออัดเหล่านี้เป็นผู้ทำหน้าที่ผลิตสินค้า เป็นแรงงานสร้างบริการราคาถูกให้กับคนเมือง กล่าวได้ว่า ท่ามกลางวิกฤติปัญหาหลายด้าน แต่สำนักงานเขตสายไหมยังมีพลังของชุมชนและประชาสังคมที่มีการขับเคลื่อนและสร้างบทบาทในการทำงานได้อย่างแข็งขันในการจัดการปัญหา โดยเฉพาะในวิกฤติโรคระบาดที่หลายชุมชนในเขตสายไหมได้ระดมสรรพกำลังในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบางได้อย่างเข้มแข็ง ทำให้เชื่อได้ว่าด้วยพลังของภาคพลเมือง จะสามารถนำไปสู่เมืองแห่งสุขภาวะที่ยั่งยืนและเป็นธรรมได้

5. ด้านองค์กรวิชาการ สำนักงานเขตสายไหมเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการจัดการศึกษาในรูปแบบของภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่ง โดยองค์กรต่าง ๆ มีการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายผ่านงานวิจัย หากสามารถถึงการมีส่วนร่วมของภาคองค์กรวิชาการที่หลากหลายเหล่านี้เข้ามาร่วมพัฒนาชุมชนก็จะเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อที่ 1 ธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม คือ การมุ่งเน้นให้คนทุกช่วงวัยมีสุขภาวะที่สมบูรณ์โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งชุมชน ประชาสังคม เอกชน และหน่วยงานราชการ

ข้อที่ 2 แนวคิดสำคัญ คือ การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการพัฒนาสุขภาวะของประชาชนในเขตสายไหมให้ครอบคลุมบริการสาธารณสุขทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การรักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งมุ่งเน้นในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีโดยมุ่งหวังให้เกิดสุขภาพที่สมบูรณ์ในทุกมิติ ทั้งกาย จิต ปัญญา และสังคม ธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหมเป็นกลไกการขับเคลื่อนเครือข่ายการทำงานให้ประชาชนเขตสายไหมมีสุขภาวะที่ดี

ข้อ 3 “ธรรมนูญสุขภาพ” หมายความว่า กรอบ แนวทาง กติกาหรือข้อตกลงร่วมกัน เกี่ยวกับภาพอนาคตของระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ หรือทิศทางการพัฒนาสุขภาพโดยรวมที่ชุมชนหรือสังคมเห็นร่วมกันและ เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้สื่อสาร สร้างความเข้าใจ และผลักดันให้มีการนำไปปฏิบัติจริง ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลทบทวนและปรับปรุงใหม่ร่วมกัน (พจนานุกรมการสาธารณสุขไทย พ.ศ. 2561 หน้าที่ 252)

ข้อ 4 “ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่” หมายความว่า กรอบทิศทางข้อตกลงร่วมกัน พันธสัญญา หรือกติการ่วมที่คนในชุมชนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสุขภาวะในระดับพื้นที่ ซึ่งอาจครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพ ในภาพรวมของพื้นที่ หรือเฉพาะบางประเด็นตามที่ชุมชนเห็นร่วมกันก็ได้ โดยมีหัวใจสำคัญคือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการออกแบบ พัฒนา ขับเคลื่อนและทบทวนธรรมนูญสุขภาพร่วมกัน (พจนานุกรมการสาธารณสุขไทย พ.ศ. 2561 หน้าที่ 252)

ข้อ 5 “บริการสาธารณสุข” หมายความว่า บริการต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ การตรวจวินิจฉัยและบำบัดสภาวะความเจ็บป่วย และการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน (พรบ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หน้า 2)

ข้อ 6 “ประชาสังคม” หมายความว่า กลุ่มคนในสังคมที่เห็นสภาพปัญหาที่สลับซับซ้อน ยากแก่การแก้ไขจึงมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่การก่อจิตสำนึกร่วมกัน (Civic consciousness) มารวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร (Civic group/organization) ไม่ว่าจะ เป็นภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคสังคม (ประชาชน) ในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน (Partnership) เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา หรือกระทำการบางอย่างให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ด้วยความรัก ความสมานฉันท์ ความเอื้ออาทรต่อกัน ภายใต้ระบบการจัดการ โดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย (ธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 หน้า ที่ 7)

ข้อ 7 “ปัจจัยสังคมที่กำหนดสุขภาพ” (Social determinants of health: SDH) หมายความว่า สภาพแวดล้อมที่บุคคลเกิด เติบโต ทำงาน ดำรงชีวิตอยู่ จนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต รวมถึงปัจจัยและระบบต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนกำหนดสภาพแวดล้อมเหล่านั้น ด้วยปัจจัย และระบบต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ นโยบายและระบบเศรษฐกิจ ทิศทางการพัฒนา บรรทัดฐาน ในสังคม นโยบายทางสังคม และระบบการเมืองการปกครอง ซึ่งล้วนมีผลต่อสุขภาพของ ประชาชน (ธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 หน้า ที่ 9)

ข้อที่ 8 “ระบบสุขภาพ” หมายความว่า ระบบความสัมพันธ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง กับสุขภาพ (พรบ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หน้า 2)

ข้อที่ 9 “สุขภาพ” หมายความว่า ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย จิต ปัญญา และสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล (พรบ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หน้า ที่ 2)

ข้อที่ 10 “สุขภาวะ” หมายความว่า ภาวะที่บุคคลมีร่างกายแข็งแรง อายุยืน จิตใจดี มีเมตตา กรุณา ยึดมั่น คุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตอย่างมีสติสัมปชัญญะ ใฝ่รู้ คิดเป็นทำเป็น มีเหตุผล อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การมีสุขภาวะเชื่อมโยงเป็นองค์รวม เริ่มจากตนเอง ครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ (ธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 หน้า ที่ 6)

ส่วนที่

5

การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ข้อที่ 11 หลักการสำคัญ

1. ธรรมนูญเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสุขภาวะที่มุ่งสู่ทิศทาง “สร้าง นำ ช่อม”
2. ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ เข้าถึงข้อมูล และเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยสังคมที่กำหนดสุขภาพ
3. ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการออกแบบ พัฒนาและ ขับเคลื่อนเขตสายไหม

ข้อที่ 12 ภาพพึงประสงค์

1. มีระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาสุขภาวะของประชาชนในเขตสายไหม
2. มีการสนับสนุนพัฒนาและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพแบบมีส่วนร่วม
3. มีระบบการประเมินผลการดำเนินงานตามธรรมนูญสุขภาพ
4. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาธรรมนูญสุขภาพ

ส่วนที่

6

การบริการสาธารณสุข

ข้อที่ 13 หลักการสำคัญ

1. ประชาชนทุกคนในเขตสายไหมมีความตระหนักรู้และให้ความสำคัญในเรื่องการรักษาสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
2. ศูนย์บริการสาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุข (ออส.) ทำหน้าที่ช่วยเหลือหน่วยงานราชการในการส่งเสริมสุขภาพ และดูแลสุขภาพคนในชุมชน
3. ภาควิชาชุมชนเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุข
4. การมีกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับเขต โดยได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการด้านบริการสาธารณสุข จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
5. ประชาชนทุกคนในเขตสายไหมจะสามารถเข้าถึงการบริการสาธารณสุขได้อย่างเสมอภาคกัน

6. ดำเนินการตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ

ข้อที่ 14 ภาพพึงประสงค์

1. ประชาชนในเขตสายไหมได้รับบริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง เพื่อบรรลุการมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทุกช่วงวัย
2. ธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหมได้รับการขับเคลื่อนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณสุขอย่างเต็มศักยภาพและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่

7

กายภาพ สิ่งแวดล้อม ชยะมูลฝอย

ข้อที่ 15 หลักการสำคัญ

1. ดูแลบำรุง รักษาคุคลอง ให้สะอาดถูกสุขลักษณะ
2. การบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อที่ 16 ภาพพึงประสงค์

1. มีการกำจัดขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปริมาณขยะ ไม่มีขยะตกค้าง

ในพื้นที่

2. จัดตั้งคณะทำงานบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน เพื่อให้
เกิดการใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย

3. จัดกิจกรรมจิตอาสา
4. สร้างจิตสำนึกในการรักษาสีงแวดล้อม

ส่วนที่

8

การรักษาสุขภาพ ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ

ข้อที่ 17 หลักการสำคัญ

1. ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงการป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน
2. พัฒนาลานกีฬาในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ พัฒนาสถานที่และอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการให้มีความทันสมัยและใช้ได้อย่างต่อเนื่อง
3. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนงบประมาณในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
4. ภาครัฐส่งเสริมให้ประชาชนในเขตสายไหมมีจำนวนผู้ให้การดูแลสุขภาพ (Care giver) ให้เพียงพอกับประชาชน

ข้อที่ 18 ภาพพึงประสงค์

1. มีผู้ดูแลรับผิดชอบประจำลานกิจกรรมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สถานที่ ตลอดจนการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
2. มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้ประชาชนมาใช้สถานที่จัดกิจกรรมและนันทนาการ พร้อมทั้งกำหนดแผนกิจกรรมประจำเดือน ประจำปี ด้านการส่งเสริมสุขภาพ
3. จัดโครงการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพให้ประชาชนในทุกช่วงวัย

ส่วนที่

9

คนพิการ

ข้อที่ 19 หลักการสำคัญ

1. คนพิการได้รับความคุ้มครองในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
2. มีการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้เข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้อย่างครบถ้วน

สมบูรณ์

ข้อที่ 20 ภาพพึงประสงค์

1. คนพิการที่ขึ้นทะเบียนได้รับเบี้ยความพิการครบถ้วนทุกคน
2. โครงการการป้องกัน ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพคนพิการ

ข้อที่ 21 หลักการสำคัญ

1. ยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
2. จัดสถานที่ดูแลผู้สูงอายุ
3. ส่งเสริมและให้ความรู้คนในครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ
4. ชื่นชมเชยผู้สูงอายุเพื่อให้เข้าถึงระบบสวัสดิการของรัฐ

ข้อที่ 22 ภาพพึงประสงค์

1. ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการของรัฐ
2. ส่งเสริมอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชมรมผู้สูงอายุ ทำกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพ

ภาพตามที่ธรรมนูญสุขภาพกำหนดไว้

4. โครงการส่งเสริมโรงเรียนผู้สูงอายุ

ส่วนที่

11

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการประกอบอาชีพ

ข้อที่ 23 หลักการสำคัญ

1. มีเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวัง เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดในพื้นที่
2. ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

ข้อที่ 24 ภาพพึงประสงค์

1. จัดตั้งกลุ่มภาคีเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวัง เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. ภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการติดตั้งและบำรุงรักษากล้องวงจรปิด (CC TV) เพื่อให้ใช้งานได้ครอบคลุมทุกพื้นที่
3. เยาวชนทุกกลุ่ม เข้าถึงระบบการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ รวมถึงการศึกษาตามอัธยาศัย
4. ส่งเสริมให้มีการอบรมหลักสูตรอบรมระยะสั้นเพื่อการประกอบอาชีพ

ส่วนที่

12

แรงงานนอกระบบ

ข้อที่ 25 หลักการสำคัญ

ส่งเสริม คุ้มครอง และสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ

ข้อที่ 26 ภาพพึงประสงค์

ควรมีการกำกับดูแลแรงงานนอกระบบ ในเขตสายไหมให้มีคุณภาพชีวิตและ
สุขภาวะที่ดีขึ้น

ข้อที่ 27 การดำเนินงานพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมภายใต้ธรรมนูญสุขภาพในพื้นที่ เขตสายไหมมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตสายไหม โดยมีเป็นภาคี ที่สำคัญดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขตหรือ (พชช.)
2. คณะอนุกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับเขต (อปสข.)
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
  - 3.1 อาสาสมัครสาธารณสุข ในพื้นที่เขตสายไหม
  - 3.2 คณะกรรมการเครือข่ายชุมชนระดับเขตสายไหม
  - 3.3 คณะกรรมการเครือข่ายชุมชนระดับโซน ซึ่งในเขตสายไหมแบ่งเป็น

โซนพื้นที่ 7 โซน รวม 79 ชุมชน

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสาธารณสุขมูลฐาน

สปสช.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สว
กรมการแพทย์

กรมสุขภาพจิต

กรมส่งเสริมสุขภาพ

